

Belföldi hírek

1979. május 16. s z e r d a

bb1. a diákétkeztetés ellenőrzése

1 kf/mm/pp/p hgy

1979. május 16.

fejlődött a gyermek-és diákétkeztetés, érezhető javulás főleg az étkeztetésben résztvevők számának bővülésében tapasztalható. a korábbi feltételek azonban lényegében nem változtak, az általános iskolai igények továbbra is meghaladják a lehetőségeket, s változatlanul nagy a zsúfoltság az iskolai éttermekben, tállalókban. sok kívánnivalót hagy maga után a gyermekek élettani szükségletének megfelelő ellátás, helyenként pedig még szakszerűtlenség, nemtörődomség, szabálytalanság is rontja a helyzetet. ebben foglalta össze ismételt vizsgálatának tapasztalatait az országos kereskedelmi főfelügyelőség. kilenc megyében és a fővárosban a tanácsokkal, a köjál és a kermi munkatársaival közösen 31 vállalatnál és szövetkezetnél 350 étteremben, konyhán tartottak ellenőrzést, amelynek során lényegében az egész diák-és szakmunkástanuló étkeztetés helyzetéről, teljesítőképességéről, árueellátásáról, étrendjeiről, az ezzel kapcsolatos központi elgondolások megvalósításáról képet kaptak.

a 70 ezer bölcsődés, valamint az óvodások teljes ellátása mellett 1.8 millió diák közül 1.1 millió - 62 százalék - vesz részt a szervezett étkeztetésben. a szakmunkástanulók, a főiskolások és az egyetemisták ellátása megoldott, a középiskolások 57 százaléka, az általános iskolások 48 százaléka kap rendszeresen ebédet, s ez tulajdonképpen megfelel az érvényes kormányhatározat fő céljának, annak, hogy a tervidőszak végére az általános iskolások 45-50 százaléka részesüljön szervezeten melegtétel-ellátásban.

/folyt köv./

Belföldi hírek

1979. május 16. s z e r d a

bb1. a diákétkeztetés ellenőrzése

1 kf/mm/pp/p hgy

1979. május 16.

fejlődött a gyermek-és diákétkeztetés, érezhető javulás főleg az étkeztetésben résztvevők számának bővülésében tapasztalható. a korábbi feltételek azonban lényegében nem változtak, az általános iskolai igények továbbra is meghaladják a lehetőségeket, s változatlanul nagy a zsúfoltság az iskolai éttermekben, tálalókban, sok kívánnivalót hagy maga után a gyermekek élettani szükségletének megfelelő ellátás, helyenként pedig még szakzszerűtlenség, nemtörődömség, szabálytalanság is rontja a helyzetet. ebben foglalta össze ismételt vizsgálatának tapasztalatait az országos kereskedelmi főfelügyelőség. kilenc megyében és a fővárosban a tanácsokkal, a köjál és a kermi munkatársaival közösen 31 vállalatnál és szövetkezetnél 350 étteremben, konyhán tartottak ellenőrzést, amelynek során lényegében az egész diák-és szakmunkástanuló étkeztetés helyzetéről, teljesítőképességéről, áruellátásáról, éttrendjeiről, az ezzel kapcsolatos központi elgondolások megvalósításáról képet kaptak.

a 70 ezer bölcsődés, valamint az óvodások teljes ellátása mellett 1.8 millió diák közül 1.1 millió - 62 százalék - vesz részt a szervezett étkeztetésben. a szakmunkástanulók, a főiskolások és az egyetemisták ellátása megoldott, a középiskolások 57 százaléka, az általános iskolások 48 százaléka kap rendszeresen ebédet, s ez tulajdonképpen megfelel az érvényes kormányhatározat fő céljának, annak, hogy a tervidőszak végére az általános iskolások 45-50 százaléka részesüljön szervezeten melegétel-ellátásban.
/folyt köv./

bb.1./a diákétkeztetés.....folyt/p

a belkereskedelmi minisztérium intézkedéseire - állami támogatással - egy-két helyre, például a fővárosban és szegeden már működnek gyermekétkeztetési célokat is szolgáló báziskonyhák, s ilyenek épülnek pécsen és miskolcon is. több állami és szövetségi vendéglátó vállalat is bekapcsolódott az ellátásba, s a helyi tanácsok szorgalmazására számos iskolában korszerűsítették, bővítették a konyhákat, az étkezőhelyeket. kezdeményezték azt is, hogy a nagyüzemek, a gyárak éttermeinek szabad kapacitását a állítsák a diákellátás szolgálatába.

megállapították, hogy a tervezett báziskonyhák lassan épülnek. az újpalotai és az óbudai lakótelepeken épült iskolákban az étkezőhelyeket nem az igényekkel arányosan alakították ki. gondot okoz, hogy a saját kezelésű konyhák vezetőinek és dolgozóinak 60 százaléka semmilyen szakképzettséggel nem rendelkezik, s tevékenységüket - a kereskedelmi felügyelőségek időszakos vizsgálatain kívül - szakmailag nem ellenőrzik.

a kereskedelmi felügyelőségek vizsgálata döntően az általános iskolai tanulók étkeztetésével foglalkozott, miután ezen a területen a legnagyobb az elmaradás, s a korábbi ellenőrzéseken is itt adódott a legtöbb probléma, főleg a saját kezelésű konyhánál. ezeknél még az árubeszerzés is gondot okoz, hiszen rosszak a raktározási, a hűtési-tárolási lehetőségek, nem tudják fogadni az élelmiszeripar előkészített termékeit, a mélyhűtött árukat. az amúgy is szűkös normát rontja, hogy a saját kezelésű konyhák többsége áruszükségletének mintegy a felét a kiskereskedelemtől, fogyasztási áron szerzi be. odáig már eljutottak a korábbi vizsgálat óta, hogy megszűnt az árubeszerzés a magánkereskedőktől.

a gyermek- és diákélelmezési konyhák technikai színvonala, felszerelése sokat javult, változatlanul megoldatlan viszont, hogy a különböző korcsoportok - óvodás, alsó- és felsőtagozatosok részére elkülönítve főzzenek. így a kisebbek több, a nagyobbak kevesebb kalóriatápanyaghoz jutnak. az étrendek összeállítására is sok volt a kifogás. a saját kezelésű konyhák 35 százalékában, a szakvállalatok konyháinak 10 százalékában tettek ilyen irányú észrevételt. baranya, békés, hajdu, borsodmegyében például a főétkezéseken belül a kívántnál ritkábban adnak főzeléket, gyümölcsöt, különböző mártásokat, baromfit és sok helyen hiányoznak a menüből a tejes ételek. változatlanul sok viszont a főtt tészta, a pörkölt, a „bun-dázott”, husétel.

/folyt köv./

bb.1./ diákétkeztetés.....2.folyt/p

az ételek minőségét általában megfelelőnek találták az ellenőrök, kifogás a vizsgált több száz ételből mindössze 32-nél merült fel. rontja viszont az egyébként jó ételek minőségét az, hogy az étkeztetés a legtöbb iskolában elhúzódik, és sok helyen 11 órától 15 óráig, az ételeket nem megfelelő hőfokon szolgálják ki, nem is annyira technikai hiányosságokból, mint inkább gondatlanságból. jócskán adódott szabálytalanság az adagolásban, a legtöbb megyében és a fővárosban is előfordultak súlyeltérések. nem a norma, az előírások szerint, hanem a szokásoknak megfelelően találunk, a kisiskolások kevesebb, a nagyobbak, a pedagógusok több ételt kapnak, így lényegében a fiatalabbak terhére étkeznek az idősebb tanulók és a felnőttek.

a tapasztalatok alapján a kereskedelmi felügyelőségek a feltárt hibákkal, mulasztásokkal, szabálytalanságokkal arányos felelősségre vonásokat alkalmaztak. vizsgálataik eredményét megbeszélték az illetékes tanácsok és oktatási intézmények vezetőivel. a tapasztalatok alapján ajánlásokat dolgoztak ki a hiányosságok megszüntetésére, egyebek között javasolta az országos kereskedelmi főfelügyelőség, hogy készítsenek a különböző korcsoportoknak megfelelő egységes recepturákat, és tegyék kötelezővé alkalmazásukat. az általános rendezésig is vizsgálják meg, hogy a jogszabályok adta keretek között milyen lehetőségei vannak a normák emelésének. javasolták azt is, hogy a minisztérium a saját kezelésű konyhák élelmezésvezetőitől és szakácsaitól követelje meg a legalapvetőbb szakmai képzettséget./mti/

..

bb.2. mocsárharc a tiszánál -félidőben az új fábi-film forgatása
jok/fe/dg/o hgy 1979. május 16.

félidejéhez érkezett fábi zoltán új filmje : a „fábián bálint találkozása istennel”, forgatása, amelynek forgatókönyvét balázs józsef hasonló című regényéből írta a rendező.

a mafilm budapest filmstúdióban készülő film alkotóinak a legfőbb gondot az első világháború idejére jellemző életkörülmények megjelenítése okozta. az akkor még általános, nádfedeles házakból álló falu ma már eltűnőfélben van, mindenütt megtalálhatók a villanyoszlopok. az ócsán fellelt tucatnyi nádfedeles ház köré új házakat, boltot és iskolát felépítve olyan faluközpontot alakítottak ki, amelyet később készítenő filmeknél is hasznosítani tudnak majd.

/folyt köv./

bb.2./ mocsárharc....folyt/p

a januárban elkezdődött felvételek során a stáb legtöbbet ócsán dolgozott, emellett apajusztán, nagykovácsiban, szatmárcsekén és valón is rögzített jeleneteket illés györgy kamerája.

a négy évszakon át húzódó felvételekből a téliek és a tavasziak már elkészültek, a második félideben - mely előreláthatólag augusztus elején kezdődik - a legelső forgatási nap igéri a legnagyobb erőpróbát.

az olasz fronton játszódó csatajelenethez ugyanis mocsárra van szükség, s mivel hazánkban már ilyen nincs, a forgatáshoz szükséges körülményeket mesterségesen kell biztosítani. a csatajelenet helyszínéül a szolnok melletti nagyrév térségében lévő tiszai árterületet szemelték ki az alkotók. az ottani forgatáshoz a közép-tiszai vízügyi igazgatóság már megadta az engedélyt.

mivel a nyári hónapokban ingadozó a tiszta vízszintje, ezért arra kényszerülnek, hogy alacsony vízállás esetén áttemelő szivattyúval árasztanak el egy hektárnyi árterületet. az egy méter mély vízben játszódó mocsárharc megörökítésénél testnevelési főiskolások és egykori öttusázók szerepelnek majd kaszkadőrökként. a mintegy 40 szereplőnek - közöttük a főhőst alakító koncz gábornak is - előreláthatólag egy forgatási napon reggeltől késő délutánig a vízben kell tartzkodnia. a jelmezek alatti vízhatlan ruhák készítése okoz most gondot ezekben a hetekben.
/mti/

bb.3. meghonosítják a golyósorsógyártást - korszerűbb szim szerszám-
gépek

i sz/fe/pp/p hgy

1979. május 16.

befejezés előtt áll a szerszám-gépipari művek új golyósorsógyártó bázisa. ezeket a fontos alkatrészeket eddig tökéletes importból szerezték be. a precíz golyósorsók ma már nélkülözhetetlen alkatrészek a nagy pontosságú szerszám-gépeknek. s mivel - az év első negyedének adatait is figyelembe véve - a szim szerszám-gépgyártásának 54 százalékát a progresszív gépek, ezen belül is 36 százalékot a korszerű számítógépes vezérlésű berendezések alkotják, a gyár műszaki fejlesztésének fontos állomása a golyósorsó-gyártás meghonosítása.

/folyt köv./

bb.3./ meghonosítják afolyt/p

a beruházáson dolgozó szocialista brigádok versenyvállalásainak köszönhetően az új üzem rekordidő alatt készül el. a fejlesztő beruházást tavaly kezdték meg, új légkondicionált csarnokot építettek fel, s részben az ndk-ból, részben a szim-gépgyáraiból szállított nagyteljesítményű automata megmunkáló-gépekkel szerelték fel. júliusban már megkezdődik a kísérleti gyártás. a hazai golyósorsógyártás megvalósulásával a szim lényegesen csökkenti termékeinek önköltségét, az év végéig összesen 23 millió forinttal. összességében 14 százalékkal több szerszám-gép hagyja el a gyárat december végéig, mint tavaly. a szim-ben egyébként felkészültek a legújabb fejlesztésű számítógépes vezérlésű szerszám-gépek /cnc/ sorozatgyártására is. /mti/

-.-

bb.4. csökken a volán tröszt központjának létszáma

i kf/z/pp p hgy

1979. május 16.

az év első felében három, a második félévben további három százalékkal csökkentik a központi létszámot - határozták el a volán tröszt vezetői. ennek megfelelően az év végére az egész országot behálózó legnagyobb közúti közlekedési szervezet irányítási feladatait a tavalyinál kevesebb dolgozóval látja el a tröszt.

a döntés a központi bizottság decemberi határozatának - amely szerint minden területen keresni kell az ésszerűbb, takarékosabb munka lehetőségeit - helyi végrehajtására született. a létszám-megtakarítás óhatatlanul szükségessé teszi a tröszt egész irányítómechanizmusának felülvizsgálatát, amely után megszüntetik a korábbi években kialakult párhuzamos munkát, az átfedéseket, s az irányítást a volán nagyüzem magas színvonalú követelményeihez igazítva korszerűsítik. a létszámcsökkenés egyik lehetőségét a természetes fluktuáció adja. ahol mód van rá, ott nem töltik be a nyugdíj-bavonulók helyét, illetve a szakszolgálatokon belüli átcsoportosításokkal, összevonásokkal oldják meg munkakörük ellátását. a felszabaduló szakemberekkel a tröszt segíti a vállalatok középvezetői gondjainak megoldását. az irányító apparátus ilyen arányú csökkenése sem hat hátrányosan a munka színvonalára, hiszen a belső szervezési intézkedések mellett a munka intenzitásának javításával, a munkaidő jobb kihasználásával, a kisebb létszámmal is elérhető a kívánt eredmény. /mti/

-.-

bb.5. diák-újságitás a józsef attila szabadegyetemen

i kj/dg/p hgy

1979. május 16.

uj, speciális kollégium indításával ünnepli huszonötödik évad-ját a tit józsef attila szabadegyetem : diáksajtó -diákujság-írás témakörben szervez tanfolyamot.

a diákujságok készítésének, a lapokba kerülő cikkek írásának feltételeivel ismerkedhetnek meg az érdeklődők, akik felvételi beszélgetés után válhatnak majd a szabadegyetem hallgatóivá - mint a tit-ben elmondták: előnyben részesülnek a tanfolyamra jelentkezők közül azok, akik szerkesztői javaslattal érkeznek, illetve akiknek már jelent meg írásuk középiskolai, főiskolai vagy egyetemi lapban.

az ősztől induló kurzus „diákjai”, részére harminckét héten át, heti egyszeri alkalommal politikusok, újságírók, nyelvészek és nyomdai szakemberek tartanak előadásokat. kiemelkedik a programok közül a magyar rádió, a televízió egy-egy újságszerkesztőség és nyomda meglátogatása. a tapasztalatokkal klubszerű foglalkozásokon beszélnek meg a hallgatók „tanáraikkal”, ez a fórum ad lehetőséget ismerkedésre a sajtó műfajelméletével, a tipográfiával, a képszerkesztéssel, a sajtó történetével, a sajtó jog és etika kérdéseivel.

a tanfolyam utolsó napján a látogatást igazoló bizonyítványt a magyar újságírók országos szövetségének székházában ünnepélyes keretek között nyújtják át a résztvevőknek.
/mti/

bb.7. művelődési központ lesz a barokk sóházban

laz/st/mné/p hgym

1979. május 16.

megkezdtek a csaknem 250 éves egykori sóház műemléki helyreállítását kunhegyesen. a barokk épületben rendezik be a nagyközség művelődési központját, amelyben gyermek és felnőtt könyvtár, hangtár és folyóirat-olvasó mellett szakköri és uttörő foglalkozásokra szolgáló helyiségek kapnak helyet. az 1739-ben épült egykori sóház helyreállításához és a művelődési központ kialakításához jelentős támogatást nyújt az országos műemléki felügyelőség és a megyei tanács, a helyi vállalatok, üzemek és termelőszövetkezetek pedig 400.000 forint értékű társadalmi munkát ajánlottak fel az építkezéshez. /mti/

.-.-

-6-

bb.6. riport-és katonapolitikai filmeket forgattak a tv munkatársai

i kj/dg/p hgy

1979. május 16.

jordániában, dél-jemenben, szíriában, etiópiában és afganisztánban forgattak az elmúlt hetekben a televízió külpolitikai rovatának munkatársai. színes riportfilmekben mutatják be a nézőknek Jordánia sajátos szerepét a közel-keleti különbéke után kialakult helyzetben; vezető politikusokkal, főtitkárokkal készített interjúk segítenek eligazodni az arab félszigeti konfliktusokban.

katonapolitikai riportfilm készült -archív-anyagok felhasználásával- szíria, etiópia és dél-jemen térségének stratégiai helyzetéről. a magyar televíziósok első alkalommal forgattak térképekkel illusztrált, katonai bázisokat is megjelölő, az erőviszonyokat értékelő-elemző filmet.

jelenleg pakisztánban dolgozik a tv két tagu stábja, azaz a céllal, hogy átfogó képet adjon az ázsiai ország utkereséséről, belső gondjairól, problémáiról, azok okairól. a világban járó televíziós külpolitikai újságírók ezen kívül véleményeket gyűjtöttek arról, hogy a kommunista-és munkáspártok képviselői, illetve a konzervatívok miként ítélik meg az európa parlamenti nyári választásainak előkészületeit.

formát öltött már a nyár eleji utazási program is. el látogatnak a tévések nyugat-szaharába, csádba, a salt ii. aláírása után pedig az egyesült államokban „gyűjtöttek”, magas szintű interjúkat a salt-iii lehetőségeiről, a szovjet-amerikai kapcsolatokról, ugyancsak az usa-ban rögzítik filmszalagra a „politika-csinálás”, módszereit, s az amerikaiak véleményét kéri: szerintük kik, milyen csoportok, milyen gazdasági és politikai körök döntenek a legfontosabb kérdésekről. egy amerikai kisváros életét is bemutatják majd; választ keresnek arra: hogyan gondolkodnak az ottani emberek, mit tudnak -s mit nem tudnak- a világban zajló eseményekről, mi befolyásolja, „manipulálja”, az amerikai közvéleményt.

három részes sorozatot terveznek az iszlám politikai szerepéről napjainkban. ezen kívül mongóliába és a koreai népi demokratikus köztársaságba is ellátogatnak a tévések, s riportfilmet forgatnak a nyári hónapokban bulgáriában és jugoszláviában is.
/mti/

.-.-

-7-

bb.8. kikelték az első tuzokcsibék a sárréten...

dáv/st/p hgy

1979. május 16.

kikelték az idej első tuzokcsibék fejeér megye füves pusztáján, a sárréten, ahol védett körülmények között élnek, költenek a magyar puszták kipusztulófélben lévő nagytestű madarai. a néhány napos apróságok ellátása sok munkát ad az anyamadárnak: kicsinyeit ugyanis nyolc napig csak hangyatojással eteti. a költség az eddigi megfigyelések szerint jól sikerült: egy-egy fészekaljban két-három pelyhes apróság található. a fiókanevelés idején fokozott gonddal ügyelnek a madarak nyugalma: a környéken gazdálkodó mezőgazdasági nagyüzemek dolgozói messzire elkerülik a fészkek környékét, nehogy megzavarják a tuzokcsaládok életét. a fokozott figyelemnek is köszönhető, hogy a sárréten néhány év óta emelkedik a ritka madarak számajmár csaknem hetven tuzok él a pusztán. /mti/

-.-

bb.9. szabadidő park létesül sárváron

lér/st/mné/p hgy

1979. május 16.

elkészült a sárváron tervezett 218 hektáros szabadidő park részletes terve. a már kialakított csónakázó tó körül 16 hektáros sportpályákat, kresz-parkot és szabadtéri színpadot építenek. a rába-parti szabadstrandon büfé és öltöző létesül. mellette kap helyet a napozórét, ide tervezik a gyermekek nyári napközijét, s itt rendezhetik meg a majálisokat is. a tervekben kajak-kenu versenypálya, négy kilométeres lovaglós utszakas, a terület felét borító erdőben nyolc kilométernyi sétaut és erdei tornapálya létesítése is szerepel. a horgászok számára a régi téglagyári gödrök helyén két tavat töltenek fel a gyöngyös és az aranypatak vizével. a terveket társadalmi összefogással fokozatosan valósítják meg. /mti/

-.-

-8-

bb. 10. növekedés - eredményekkel, gondokkal - a fogyasztási szövetkezetek tapasztalatairól

1/ol/rj pp hgy

1979. május 16.

hatékonyabb a munkamegosztás, felkészültebb a vezetés, színvonalasabb az ellátás, - mérhető eredményekkel járt az áfészek egyesülése. a szövetkezetek területi kapcsolatrendszere is erősödött, szerepük megnőtt a város és községpolitikai feladatok ellátásában.

az egyesülések nyomán - több más mellett - erősödőben a helyi önkormányzat. a vezetőségek nagy gondot fordítanak az új területek áruezellátásának növelésére. bővülnek a tevékenységi ágak, kibontakozóban a céltudatosabb termeltetés. növekszik a szakcsoportok száma, fellendült termelő tevékenységük.

a minőségi javulással járó egyesülések nyomán a jelenlegi 291 fogyasztási szövetkezet - számuk 1960-ban még 1.370 volt - csaknem fele városi működési területtel rendelkezik. egy-egy áfész évi árbevétele már meghaladja a félmilliárd forintot. a dolgozók átlagos létszáma közelít a 800-hoz. hat olyan áfész is van, amelyben a létszám 1.200-nál több, a tavalyi árbevétel pedig meghaladja az egymilliárd forintot.

az eredmények ellenére a fejlődés korántsem zökkenőmentes. a gyors ütemben megvalósult szervezeti egyesülés tartalmi követelményei a vezetés színvonalában, a kereskedelmi munka szervezettségében, a legkedvezőbb méretek kialakításában csak fokozatosan valósítható meg. így például viszonylag lassan halad a munka- és üzemszervezés, a szállítókkal fennálló kapcsolatok korszerűsödése, a vezetőségekben a fiatal diplomások számának növelése.

az egyesülés tapasztalatainak részletes felmérése és értékelése már megkezdődött. az erről szóló összegezést rövidesen megvitatja a szövetség elnöksége. /mti/

-.-

7.45 rj

9.05

-9-

8307

bb. 11. új számítóközpont ózdon

hag/rj st hgy

1979. május 16.

megkezdte a próbaüzemét az ózdi kohászati üzemek új számítóközpontja, amelyben két r-22 típusú szovjet gyártmányú számítógép működik. a berendezések másodpercenként nyolcvanezer művelet elvégzésére képesek.

a két számítógépen már megkezdtek az ellenőrzési programok végigfuttatását, és az esetleges hibák kiszűrését. a tervek szerint azt az első félév végéig befejezik, a második félévben pedig párhuzamos ellenőrző programokkal végigvizsgáztatják a számítórendszert. a számítóközpont 1980-ban kezd meg működését, és ezt követően nagy szerepet kap a technológiai folyamatok irányításában, a nyilvántartásban és az adminisztrációban.

az új központ hasznosságát ma még nem lehet minden részletre kiterjedően felmérni, de az máris bizonyos, hogy segítségével sokat tehetnek az üzemi és munkaszervezés, a termelésirányítás korszerűsítéséért, a szervezettebb és hatékonyabb gazdálkodásért. /mti/

bb. 12. új gabonátárolók nagyecenken

mzs/rj hgy

1979. május 16.

két, egyenként 530 vagon befogadóképességű tárolócsarnokkal bővül az idén a gabonátárolási lehetőség győr-sopron megyében. az új tárolók nagyecenken épültek fel a nyékládházi mezőpanel épület-elemgyár előregyártott elemeiből. az egyik már teljesen elkészült, a másikon az utolsó simításokat végzik az építők. a csarnoktárolók szállítószalagjai óránként 50-60 tonna gabona továbbítására képesek. az új létesítményeket többéves beruházási program keretében létesítették. az első tároló már két esztendővel ezelőtt elkészült, s az újabb kettő ennek szomszédságában kapott helyet. a 48 millió forintos program keretében terményszárítót is építenek nagyecenken. a létesítmények számottevően enyhítenek a megyei gabonavásárló és feldolgozó vállalat tárolási gondjain. /mti/

8.10 rj

9076

-10 -

83/7

bb. 13. kalászol a roz¹s és az őszi árpa csongrádban

tób/st/rj hgy

1979. május 16.

az alföld legdélibb megyéjében, csongrádban, ahol rendszerint elsőnek kezdik meg az őszi gabonafélék betakarítását, már kalászol a homokföldeken a rozs és az őszi árpa. a megyében az idén mintegy 3.000 hektáron termelnek rozst kistelek, balástya, pusztamérges, ruzsa és mórhalom körzetében főleg a mezőgazdasági szakszövetkezetek és a háztáji gazdaságok. nemcsak a homokon, hanem a fekete kötött földeken is lehet már látni kalászbba szökkenő őszi árpát. különösen jól fejlődött a gabonatermesztési kutató intézet újdonsága a gk-59-es jelű korai, fagy- és szárazságtűrő őszi árpa. ennek vetőmagját a gazdaságok az idén már olyan mennyiségben állítják elő, hogy jövőre több ezer hektáron kerülhet köztermesztésbe. /mti/

--

bb.15. virágzik az akác - minden eddigénél több méhcsaláddal vándorolnak a baranyai méhészek

igó/ká/ok di

1979. május 16.

dél-baranyában a nyáriasra fordult időjárás hatására hirtelen virágba borult az akác. mint minden tavasszal, most is a drávai síkság akácosai öltöztek elsőként fehérbe. a méhészek ezekben a napokban települnek ki az erdőbe, hogy minden hordásra alkalmas órát kihasználjanak. a májusi fagyok, sajnos, súlyos kárt tettek a baranyai akácosokban: a virágok ötven-hatvan százaléka elfagyott, sok helyütt csak a fák csucsán levő virágok maradtak meg. most viszont kitűnő az idő és erősek a méhcsaládok, így remény van arra, hogy a kevesebb virágról is képesek lesznek begyűjteni a tervezett mennyiségű nektárt. egy-egy kapárban 60-70 ezer kis szárnyas munkás dolgozik jelenleg. néhány szűk esztendő után a baranyai méhészek szeretnék most megtölteni mézesbödöneiket. ezért minden eddigénél több - körülbelül tizenötezer - méhcsaládot vándoroltatnak az ország nagy akácosiban. a siklós és sellye környéki szakcsoporthoz tagjai ugyyszólván kivétel nélkül utra keltek, illetve kelnek, s a baranyai akác elvirágzása után bács és somogy megyét, majd az ország északi tájait keresik fel. az idén hatszáz tonna mézre számítanak a baranyai méhészek és ennek nagyobb részét az akácból nyerik. /mti/

--

- 11 -

10.00/-ok

11007

bb. 14. pártküldöttség utazott madridba

mm/rj di

1979. május 16.

a spanyol szocialista munkáspárt meghívására szerdán madridba utazott a magyar szocialista munkáspárt küldöttsége grósz károlynak, a kb osztályvezetőjének vezetésével. a delegáció részt vesz a szocialista munkáspárt május 17-én kezdődő kongresszusán.

/mti/

--

bb. 16. baleset

mm/rj di

1979. május 16.

battonya belterületén bodina mihály 72 éves egyénileg gazdálkodó helyi lakos kerékpárjával összeütközött egy segédmotoros kerékpárossal, és úgy megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a segédmotoros kerékpárost súlyos sérüléssel szállították kórházba. a vizsgálat eddigi adatai szerint bodina mihály a segédmotoros kerékpáros elé hajtott. a vizsgálat folyik.

budapest xiii. kerületében, a váci ut 91. számú ház előtt horváth géza 54 éves portás, budapesti lakos figyelmetlenül ment át a zártpályás síneken, és egy 55 ös villamos halálra gázolta.

/mti/

--

bb.17. csak dizel mozdonyok pecsett

han/ká/ok -di

1979. május 16.

tizennégy teljesítményű, román gyártmányú mozdony üzembe állításával befejeződött a máv pécsi vontatási főnökségének dízelesítési programja. az új gépek gyorsabbak, könnyebben kezelhetők füstölő elődeiknél, jobb munkakörülményeket teremtenek a vasutak számára. a környezet is megszabadult egy szennyező forrástól. ezen túl már csak „vendég”, gőzösök futnak be a pécsi pályaudvarra, amelynek épületeit most fiatalítják, kívül-belül felújítják./mti/

--

- 42 -

bb.18. természetvédelmi nap vas megye új városaiban

Lér/ká/ra di

1979. május 16.

a vas megyei környezet-és természetvédelmi hét keretében szerdán rendezték meg az új városok, körmend és cellödömök napját. körmenden a város tanuló ifjúsága a kastélyparkban adott műsort. a volt főúri kastély negyven hektáros parkját a város pihenőhelyévé fejlesztik, és faállományát tovább gazdagítják, létrehozzák a magyarországon honos fák gyűjteményét.

cellödömölkön a munkahelyek kulturált környezetéről folytattak eszmecserét a város vezetői, a környezet-és természetvédelemmel foglalkozó szakemberek. a városban a természetvédelem lépést tart a gyorsuló fejlődéssel, az urbanizációval. a tanács negyvenkét vállalattal, intézménnyel kötött szerződést cellödömök szépítésére, gazdagítására, a szerződésben az üzemek kollektívái elsősorban munkahelyük környékének parkosítására vállalkoztak, de segítséget nyújtanak az ezzel kapcsolatos városi tervek megvalósításához is./mti/

bb.19. két műszakban öntöznek a tiszai vizlépcső körzetében - befejezés előtt a rizstelepek első árasztása

end/ra ká di

1979. május 16.

a meleg időben ugrásszerűen meggyorsult a mezőgazdasági kulturák öntözése a tiszai vizlépcső hatáskörzetében. a hét közepéig, főleg szolnok megyében, 15-20 ezer hektár kapott mesterséges csapadékot. a szolnoktól délre eső területeken, tiszaföldvár, mezőhék térségében, maximálisan kihasználják az esőtető öntözőfürtök kapacitását. a kora tavaszi buza öntözése után megkezdték a kukorica kelesztő öntözését, de csapadékot kap már a fűszerpaprika, a takarmány és a cukorrépa is. a jászági és a nagykunsági területen, ahol bővebben volt eső és a talaj is más összetételű, ezekben a napokban kapcsolják „direktré”, az önjáró, illetve telepíthető öntözőberendezéseket. ha az idő továbbra is meleg marad, a hónap végén, a magasra ivelő permetező öntözővíz nyomán mindenütt megjelennek a mesterséges szivárványok a földek felett.

/folyt.köv./

11.35/ra

-13-

12 07

bb.19. / két műszakban ... folyt./ra

az ország legnagyobb rizstermő területén, a nagykunságban és a tiszta, körös mentén befejezéshez közeledik a vizigabona első árasztása. a gazdaságok hektáronként mintegy háromezer köbméter vizet engedtek a rizsre, amelynek igen kedvez a melegre fordult időjárás. az öntözés emelkedő tendenciáját jelzi, hogy a tiszta menti vízkivételi művek mindegyike üzemel: óránként 130-140 ezer köbméter vizet emelnek át az öntözőcsatornába./mti/

--

bb.20. elutazott budapestről stefan andrei

t/bp/mm/ra pr di

1979. május 16.

stefan andrei, a román szocialista köztársaság külügyminisztere, aki a varsói szerződés tagállamai külügyminiszteri bizottságának ülésén vett részt, szerdán elutazott budapestről. a ferihegyi repülőtéren puja frigyos külügyminiszter bucsuztatta. jelen volt victor bolojan, románia budapesti nagykövete is./mti/

--

bb.21. takarékosabb gazdálkodás anyaggal, energiával

ö/sb-kf-ol-sz-bam-hag/z/ra pp di

1979. május 16.

az ország 46 legnagyobb energiafelhasználó vállalata a kormány intézkedésére külön éves takarékosági tervet készített, de számos más vállalat is programot dolgozott ki az anyag-és energiagazdálkodás fejlesztésére, ésszerű megtakarítások elérésére. ennek alapján jónéhány vállalatnál máris jelentős eredményeket értek el az anyagfelhasználás csökkentésében. az energiatakarékosságot azonban több tényező, főleg szokatlanul hosszú tél akadályozta. az első negyedévben a tervezettnél több energiát használt fel az ország. ezért az év hátralévő időszakában hatékonyabb energiagazdálkodásra és takarékoságra lesz szükség, hogy csökkentsék a felhasználást, s elérjék a kitűzött célt. úgy, ahogy azok a vállalatok tették, amelyeknél a műszaki intézkedések jól megalapozták a brigádok és az üzemrészek anyag-és energiamegtakarítási felajánlásait.

/folyt.köv./

11.50/ra

-14-

12 507

bb.21. / takarékosabb... folyt./ra

a hungarocamion gépkocsivezetői az év első négy hónapjában mintegy 450 ezer liter üzemanyagot takarítottak meg, abból a több mint 1 millió literből, amit éves felajánlásukban ígértek. eredményük jelentőségét növeli, hogy a felhasznált üzemanyag 70 százalékát külföldi utjaikon vásárolják a gépkocsivezetők. ezért nemcsak az üzemanyagfogyasztást befolyásoló műszaki feltételek megteremtésére, az adagoló helyes beállítására, a gazdaságos járművezetési stílus kialakítására fordítanak nagy gondot, hanem a legelőnyösebb, legalacsonyabb áru üzemanyag beszerzésére is. ily módon 1,6 millió forint értékű devizát takarítottak meg eddig az idén. a tervek szerint az év végéig tovább javítják az üzemanyag fogyasztás csökkentésének műszaki feltételeit. valamennyi kamiont ellátják léghellenállás-csökkentővel, ez ugyanis kocsként további 6-8 százalékos megtakarítással járul hozzá a vállalat eredményeihez.

a könnyűipar legnagyobb energiafogyasztója a papíripari vállalat, amelynek dolgozói az év eleje óta az energiafelhasználás csökkentésével 170-180 tonna olajjal egyenértékű energiát takarítottak meg. különösen hasznos az a műanyag hőcserélő-berendezés, amellyel a nedves papírszalagot szárító fűtött hengereknél keletkező hulladékot hasznosítják ismét a szárítási munkafolyamatban. az elképzelések szerint ez a hőcserélőt a vállalat valamennyi papírgépénél meghonosítják, mert így a gőzfogyasztásban várhatóan 5 százalékos megtakarítás érhető el. a hőcserélő hazai konstrukció, így az import költségeitől is megkíméli a vállalatot, a népgazdaságot.

a csepel vas-és fémművek gyárainak dolgozói az idén már 40 millió forint értékű anyagot és 8 millió forint értékű energiát takarítottak meg. a régi berendezések, gyártási folyamatok korszerűsítésével, automatizálásával. különösen sok új lehetőséget teremtettek az anyag-és energia ésszerű felhasználására. a nagy ipartelepelt ellátó szulzer-gőkazánok hatásfokát a nemrégiben befejezett rekonstrukcióval 4,5 százalékkal javították, s így tetemes mennyiségű fűtőolajat takarítanak meg. a fémműben új nagyolvasztó berendezéssel gyártják a vörösrésztuskót, amely így jóval kevesebb anyagvesztéssel készül, mint a régi öntődében. a rézhuzalgyártást fejlesztő ugynevezett kristályosító üzem automatikus berendezéseivel kiiktatták a huzalhevités energiaigényes műveletét, s az anyagvesztéset is csökkentették. a tervek szerint az év végéig a csepeli gyáróriás dolgozói több mint 200 millió forint értékű anyaggal és energiával csökkentik a felhasználást.

/folyt.köv./

12.00/ra

-15-

12 287

bb.21. / takarékosabb ... 2.folyt./ra

a váci forte gyár a színes fotóanyagokból, a negatív és fordított filmekből, papirokból a múlt événél 12 százalékkal többet szállít tőkés piacokra, s így egy millió dollárral növeli bevételét. a vállalat anyagtakarékossági intézkedési tervei szerint azonban úgy oldják meg ezt a nagyobb feladatot, hogy importanyagok behozatalát a múlt évi szinten tartják. ezért különösen nagy figyelmet fordítanak a gyártásközi anyagvesztések csökkentésére. a papír és filmgyártás egyes műveleteire új műszaki megoldásokat dolgoztak ki, amelyek általában 4-5 százalékkal kevesebb nyersanyag felhasználását igénylik.

a diósgyőri Lenin kohászati művekben elért anyag és energiamegtakarítás értéke az év első négy hónapjában már megközelítette a 20 millió forintot. az ésszerű takarékoságot és a selejt csökkentését a vállalat vezetői minőségi prémiumrendszer bevezetésével ösztönözték. ennek kedvező hatása mutatkozott meg a martin-acélműben, ahol mintegy 60 százalékkal csökkentették a vasúti kerékgyártásra használt anyag selejtjét. az acélműben és több hengerműben különösen nagy gondot fordítottak a kemencék jobb kihasználására, mert ez is csökkenti az energiafelhasználást. a diósgyőri ipartelep dolgozói összesen 60 millió forint értékű anyagot és energiát takarítanak meg az év végéig a tervek szerint. /mti/

bb.22. időjárásjelentés

1979. május 16.

ra di

a meteorológiai intézet jelenti május 16-án, szerdán, 13.00 órakor:

meleg idő.

a brit-szigeteken és észak-európában továbbra is a mérsékelt égövi ciklonok változókéony, szeles, többfelé csapadékos időjárást okoznak, ugyanakkor olaszországtól, közép-európán át, kelet-európáig mintegy 1400 km széles magas nyomású zóna húzódik. ebben a zónában a leszálló légmozgások hatására jobbára napos, száraz az idő. a hőmérséklet csúcserőke kedden nyugat-európában többfelé elérte a 25-27 fokot. csütörtök estig a kárpát-medencében meleg időre számíthatunk.

hazánkban kedden napos, száraz idő volt. a sok napsütés hatására a hőmérséklet napközben 22-26 fokig emelkedett. szerdán hajnalra 5-12 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt folytatódott a napos, száraz idő. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 21-24 fok között váltakozott.

/folyt.köv./

13.15/ra

14.00/ra

-16-

bb.22. / időjárásjelentés ... folyt./ra

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 19.3 fok volt, a százéves átlagnál 2,7 fokkal magasabb.

budapesten ma 12 órakor a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1018 mb /764 mm/, gyengén sülyed.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 16 fok volt.

várható időjárás csütörtök estig:

általában kevés nappali felhőképződés, legfeljebb csütörtökön délnyugaton egy-két helyen zápor. mérsékelt, időnként megélénkülő, főként a dunántúlon helyenként megerősödő déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 7-12°, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 24-29 fok között.

a duna vizállása budapestnél: 420 cm, a viz hőmérséklete: 11,0 fok c. /mti/

bb.23. a belföldi szerkesztőség híreinek a jegyzéke május 16-án, 14.00 óráig:

ra di

1979. május 16.

1. a diákétkeztetés ellenőrzése
 2. mocsárharc a tiszánál
 3. korszerűbb szim szerszámgépek
 4. csökken a volán tröszt központjának létszáma
 5. diák-újságitás a józsef attila szabadegyetemen
 6. riport-és katonapolitikai filmek forgatása
 7. művelődési központ
 8. kikeltek az első tuzokcsibék
 9. szabadidő park létesül sárváron
 10. a fogyasztási szövetkezetek tapasztalatairól /1.sz.jav./
 11. új számítóközpont ózdon
 12. új gabontatároló nagycenten
 13. kalászol a rozs és az őszi árpa
 14. pártküldöttség utazott madridba
 15. virágzik az akác
 16. balesetek
 17. csak dízel mozdonyok pécssett
 18. természetvédelmi nap vas megye új városaiban
 19. befejezés előtt a rizstelepek első árasztása
 20. elutazott budapestről stefan andrei
 21. takarékosabb gazdálkodás anyaggal, energiával
 22. időjárásjelentés
 23. hírjegyzék
- /mti/

14.00/ra

14.00/ra

-.-

-17-

bb.24. megkezdődött a munka a szegedi szabadtéri játékok „disz-
letgyárában,,

dén/ra kz di

1979. május 16.

több mint két hónappal az évadkezdés előtt szerdán benépe-
sedtek a szegedi szabadtéri játékok dóm téri diszlet-és jelmez-
készítő műhelyei. elsőként az asztalosok, lakatosok, a diszlet-
varrók láttak munkához. forrai gábor tervei alapján verdi: a
végzet hatalma című operájához, székely lászló tervei alapján
a szegedi nemzetközi néptáncfesztiválon résztvevő együttesek
vásár című közös táncjátékához, koós iván tervei alapján ka-
csóh: jános vitézéhez, fehár miklós tervei alapján szophok-
lész: antigoné című drámájához, a bolgár marianna popova ter-
vei alapján pedig alekszandr rajcsev: a szépség forrása című
balettjéhez készítenek diszleteket. a több hónapig tartó mun-
ka során száz köbméter faanyagot, hatezer négyzetméter vász-
nat, sok mázsa festéket, enyvét, szöveget, műanyagot használnak
fel, hogy formába öntsék mindazt, amit a tervezőművészek a ha-
talmos dóm téri színpadra megálmodtak. rácsos gerendaszerkeze-
teket, emeletnyi magas, mégis könnyen mozgatható lépcsősoro-
kat, függönyökkel leválasztható intim hangulatu szobabelsőket
kell többek között összeállítani a játékok műszaki gárdájának.

munkájukat a szegedi tömörkény gimnázium és szakközépisko-
la képző-és iparművészeti tagozatu növendékei is segítik. va-
lamennyien a diszletkészítő műhelyekben töltik kötelező nyári
gyakorlatukat.

szerdán a hatezer személyes nézőtéren is megjelentek a
szakmunkások. ők az elektromos vezetékrendszert vizsgálják.
korszerűsítik a technikai berendezéseket és felújítják a szék-
sorokat. mindezt július 21-ig, az idei szabadtéri játékok nyi-
tányáig kell befejezniük./mti/

bb.25. a magyar híradástechnikai egyesülés a tavaszi bnv-n -
sajtótájékoztató

t/kg/tr/ra pp di

1979. május 16.

a híradástechnikai ipar a tavaszi bnv-n 240 féle berende-
zést, alkatrészt mutat be, közülük 40 az újdonság -, jelentet-
ték be szerdán a fészek klubban tartott sajtótájékoztatón a ma-
gyar híradástechnikai egyesülés képviselői.

/folyt.köv./

14.20/ra

-18-

440

bb.25. / a magyar ... folyt./ra

mint elmondták, az elektronikai ipar és ezen belül is a
híradástechnika a gépipar legdinamikusabban fejlődő ágazata,
gyártmányainak többsége előkelő helyen áll a nemzetközi rang-
listán. termékeiből 4-5 százalékkal többet exportál a gépipar
átlagánál. az idén tovább növelik az egyesüléshez tartozó 11
termelő vállalat és szövetkezet külföldi szállításait. a ter-
vek szerint a rubeleltszámlásu export 16.7, a dollár-elszámó-
lásu pedig 28 százalékkal emelkedik. ezt elsősorban technoló-
giai fejlesztésekkel érik el. a fejlesztéseknél nagy gondot
fordítanak a kooperációk bővítésére, a gyártásszakosítás je-
lenleg már 15 ilyen együttműködést tartanak számon. ezek ered-
ményeit is bemutatják a bnv-n. kiállítják például a moszkvai
olimpia közvetítésének egyik fontos technikai egységét, azt
a keverőasztalt, amelyen szovjet partnereivel együtt fejleszt-
tett ki a beag.

az egyesülés 7 vállalata szállít különféle hangtechnikai
eszközöket, stúdióberendezéseket az olimpiára, közülük néhány
már sikerrel bemutatkozott a közelmúltban rendezett jégko-
rong világbajnokság közvetítései során.

a kiállításon azoknak a termékeknek egy része is látható,
lesz, amelyeket a budavox fővállalkozásában algériában megé-
pülő komplex mikrohullámu hírközlő hálózathoz szállítanak,
így a telefongyár saját fejlesztésű távadatfeldolgozó beren-
dezései és az orion gyár mikrohullámu rádióreléi. ezeken ki-
vül a brg telefonközvetítő diktafonjával, a beag tolmácsbe-
rendezésével és a mechanikai laboratórium új típusu sztereo-
lemezjátszójával is megismerkedhet majd a közönség./mti/

bb.26. gyenes andrás fogadta a vietnami békeküldöttséget

mn/ra pr di

1979. május 16.

gyenes andrás, az mszmp központi bizottságának titkára
szerdán fogadta a világbékéért küzdő vietnami bizottság
küldöttségét, amely tran hoai namnak, a bizottság elnök-
sége tagjának vezetésével az országos béketanács meghi-
vására tartózkodik hazánkban. a szívélyes, baráti légkö-
rű találkozáson részt vett sebestyén nándorné, az országos
béketanács elnöke valamint nguyen phu soai, a vszk magyaror-
szági nagykövete./mti/

14.35/ra

..- a vietnami szolidaritási és
barátsági bizottság főtitká-
rának

-19-

bb.27. üdvözlő távirat

tr/ra pr di

1979. május 16.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága táviratban üdvözölte a réunioni kommunista pártot megalakulásának 20. évfordulójának alkalmából./mti/

bb.28. az ellenállók nemzetközi szövetsége /fir/

kda/ra pr di

1979. május 16.

irodaülésére szerdán bécsbe utazott az iroda magyar tagjainak küldöttsége uszta gyulának, a magyar partizán szövetség főtitkárának, a fir alelnökének vezetésével./mti/

bb.29. magyar-csehszlovák barátsági hét vas megyében - sajtótájékoztató a csehszlovák kulturában

t/da/ra pr di

1979. május 16.

május 21. és 26. között magyar-csehszlovák barátsági hetet rendez vas megyében a budapesti csehszlovák kulturális és tájékoztató központ - jelentette be a sajtó képviselőinek szerdán pavol gombos, a kultúra igazgatója.

a barátsági héten kiállításokon, műsoros rendezvényeken, filmvetítéseken, előadásokon, baráti találkozókra és szakmai tapasztalatcserékre ismerkedhetnek meg az érdeklődők a szomszédos ország népeinek életével, munkájával, kulturájával. az eseménysorozat szombathelyen kezdődik. a savaria filmszínházban megnyitják „a szocialista építés eredménye a csehszlovák szocialista köztársaságban”, című kiállítást és a csehszlovák filmhetet. csehszlovákia ifjúságának életéből és munkájából ad izelítőt az a tárlat, amelyet a kőszegi mezőgazdasági szakközépiskolában rendeznek meg, a legifjabb korosztályt egy gyermekrajz-kiállítás képviseli majd jánosházán, az autóipar fejlődésével a szombathelyi autójavító vállalatnál bemutatott kiállításon ismerkedhetnek meg az érdeklődők. a kiállítások sorát jozef holler festőművész vasvári tárlata zárja.

a barátsági hetet irodalmi estek és találkozók gazdagítják, amelyeken írók is részt vesznek. gondoltak a szervezők a zenekedvelőkre is: öt fellépéssel mutatkozik be a prágai strahovanka állami népi ének-és táncegyüttes, s négy hangversenyt ad a prágai academia fuvóskvintett./mti/

14.40/ra

-20-

bb.30. megkezdődött a „pajzs-79”, hadgyakorlat - losonczy pál látogatása

t km/se/pr/p di

1979. május 16.

kárpáti miklós, az mti honvédelmi tudósítója jelenti:

szerdán megkezdődött a „pajzs-79”, fedőnevű közös hadgyakorlat. a nap eseményei szemléletesen bizonyították: a baráti hadseregek katonái jól hasznosítják a kiképzés alatt elsajátítottakat, magasfokú, példászerű a baráti országok csapatainak és törzseinek együttműködése.

a gyakorlat fontosabb mozzanatait megtekintette losonczy pál, az mszmp politikai bizottságának tagja, az elnöki tanács elnöke, borbély sándor és győri imre, az mszmp kb titkára, borbándi jános és szekér gyula, a minisztertanács elnökhelyettese, valamint rácz sándor, az mszmp kb osztályvezetője. ott voltak a varsói szerződés tagállamainak honvédelmi miniszterei, s részt vett a gyakorlaton az egyesített fegyveres erők főparancsnoka.

szerdán már kora hajnalban elfoglalták állásaikat a dunántúli dombjai között a katonák. a feltételezett harci helyzet szerint a csapatoknak az előrenyomuló, támadásban lévő ellenséget kellett megállítaniuk - mintegy vizsgálva védelmi felkészültségükből. először a légierők gépei tűntek fel: felderítették az ellenség helyzetét, egységeinek elhelyezkedését, majd megkezdődött a tüzérségi előkészítés, működésbe léptek a „csövesek”, és a rakétafegyverek. a lendületesen előrenyomuló, a parancsnokok elhatározásainak megfelelő harcrendben kibontakozó alakulatokat vadászgépek oltalmazták a levegőből, tüzérek támogatták a gyakorlóteret övező dombok mögül. felvonult a legkorszerűbb haditechnika, a páncélozott járművekről leszállva harcra indultak a lövészek.

látványos mozzanat volt az irányított páncéltörő rakéták harcbevetése a helikopterekről. ezek a rakéták akkor is lecsapnak az ellenség harci járműveire, ha azok mozgásban vannak, vagy völgyben, dombhajlatban igyekeznek megbujni, fedezéket találni. a manővert látcsövön nyomon kísérő katonai szakértők, meghívottak, tetszésnyilvánítással jutalmazták a harci helikopterek pontos találatait.

/folyt köv./

15.30/p

-21-

14.30

bb.30./megkezdődött...folyt/p

a támadó erők visszaverése után a gépesített lövészcsapatok, páncélozott szállító harci járművek, harckocsik folytatták az ellenség üldözését, támpontjainak felszámolását. az ellenség akadályrendszere sem torpantotta meg az üldözés lendületét: az előnyomuló katonák magas fizikai, pszichikai felkészültségüket bizonyították, amikor áttörtek napalm tűzön, drót szövevényen, s lángoló épületeken. nem állta útjukat természetes akadály sem, pillanatok alatt jutottak át az egyik oldalról a másikra, a szakadék felett húzódó drótkötélpályán.

innen felhasználható: 18 órától!

a gyakorlat látványos mozzanata volt a szovjet vadász légielő tevékenysége.

a gyakorlaton losonczy páál találkozott a harci feladatok végrehajtó baráti hadseregek katonáival, akik jelképes ajánlékot nyújtottak át az elnöki tanács elnökének. losonczy páál elismeréssel szólt a parancsnokok és katonák teljesítményéről.

/mti/ a „pajzs-79,, hadgyakorlat a következő napokban folytatódik.

..

bb.31. anyagtakarékoság elektronikus mérleggel - metripont ujdonságok a bnv-n - sajtótájékoztató

t/sz/gg/pp/a/di

1979. május 16.

egyetlen öntőüst-mérleg ára még a kisebb kohászati üzemekben is félév alatt megtérül, használatával ugyanis jelentős alapanyag megtakarítás érhető el. ilyen és ehhez hasonló, más ágazatokban is alkalmazható mérlegeket és ugyancsak a takarékoságot szolgáló üzemanyag-fogyasztás-mérő berendezést láthatnak a tavaszi bnv látogatói a metripont mérleggyár kiállításán. a vállalat ujdonságairól és vásárlási szerepléséről a gyár műszaki szakemberei szerdán sajtótájékoztatón számoltak be, budapesti bemutatótermükben.

a metripont az ötvenes években költözött el a fővárosból hódmezővásárhelyre, s kezdetben favázis tizedesmérlegeket, szekérhidmérlegeket készített. később átállt a mechanikus rendszerű mérlegek gyártására, majd a hatvanas évek általános műszaki fejlesztési nyomán elektronikus és optikai mérlegeket fejlesztett ki.

/folyt.köv./
15.50/a

- 22 -

1400

bb.31./ anyagtakarékoság..... folyt./-a

amióta a gyár a fehérgyarmati üzemmel is kibővült, a hazai igények kielégítésén túl exportra is szállít, egyebek között közúti és vasúti hidmérlegeket, úgynevezett tolösúlyos és állatmérlegeket, személymérlegeket. mintegy félmilliárdos évi termelési értékének fele kerül külföldre, legnagyobb piaca a szovjetunió, az ndk és csehszlovákia. részükre szakosítási megállapodás alapján is exportálnak. a mostani bnv-n bemutatják partnereiknek új típusú mérlegeiket és legújabb fejlesztési eredményeiket, köztük a mini-számítógéppel, azaz mikroprocesszorral működő mérlegeket.

kérdésekre válaszolva elmondták: egyes korszerű típusokhoz még kis részben tökéletes import részcsoportokat is felhasználnak, de egyre több korszerű integrált áramkör és kábelipari termék már hazai iparvállalatoktól is beszerezhető./mti/

..

bb.32. takarmány a termőterület növelése nélkül - országos tanácskozás debrecenben

szü/kz/mné/a/di

1979. május 16.

változtatásokat javasoltak az állattenyésztés szerkezetében a szerdán debrecenben megnyitott kétnapos országos gyepgazdálkodási és melléktermékfelhasználási tanácskozáson részt vevő szakemberek. az eszmecserén több mint 300 gyakorlati gazda, tudományos kutató és irányító szakember volt jelen. reálisnak mondták azt az elképzelést, hogy a következő 10-15 évben a jelenlegi 60 százalékosról 70 százalékosra növeljük a nem abrakfogyasztó kérődzők - a szarvasmarha és a juh részesedését az állatállományból. lehetségesnek tartották azt is, hogy ezzel egyidejűleg, de a jelenleginél mérsékelt ütemben, tovább emelkedjék a z abrakfogyasztó sertés-és baromfi állomány is.

az arányváltás részletes indoklását keserű jános, az állattenyésztési kutató intézet főigazgatója fejtette ki. mint hangsúlyozta, az élelmiszertermelés növelésével kapcsolatos világméretű erőfeszítések egyik fő tendenciája az állati-fehérje termelés átlagot meghaladó ütemű emelése.

/folyt.köv./
16.05/a

- 23 -

1410

bb.32./ takarmány.....folyt./-a

hazánk ebben a vonatkozásban jó helyzetben van: azoknak az országoknak a sorába tartozik, amelyekben az egy főre jutó állatifehérje-fogyasztás magasabb a világtátlagnál. a világtátlag napi 35 gramm, a hazai pedig napi 46 gramm, s ennek megfelelően magas az egy főre jutó hústermelés is. az utóbbi tekintve, 130 kilós átlagával, hazánk meghaladta az egyesült államok, hollandia, belgium és más közismerten magas szinten termelő országok átlagát.

a belföldi ellátás javítása és az exportérdekek egyaránt azt követelik, hogy lépést tartsunk az említett világtendenciával, s ezt csakis a javasolt szerkezetváltással lehet elérni. a szarvasmarha és a juhállomány jelenleginél gyorsabb ütemű fejlesztésének ugyanis megvannak a tartalékai. az összetevői közül a rétet és legelőgazdálkodás korszerűsítése, illetve a melléktermékek fokozott mértékű felhasználása a legfontosabb. reális számítások szerint rétteink és legelőink szénahozama a jelenlegi 1.9 millió tonnáról viszonylag rövid időn belül 3 millió tonnára növelhető. ez azonban még mindig nem a felső határ. szakembereink ugyanis kerekén 7 millió tonnára becsülik a hazai rétek és legelők termőképességét. az elért és az elérhető szénahozam közötti különbség körülbelül évi 115 000 tonna husnak felel meg. a melléktermékek vonatkozásában a főgazgató a többek között arról szólott, hogy a rendelkezésre álló 8-10 millió tonna kukoricaszárból körülbelül 4-5 millió tonnát lehetne hasznosítani a jelenlegi 0.7 millió tonnával szemben.

mindezek - a rétet és a legelőgazdálkodás korszerűsítésével előteremthető nagymennyiségű széna és a melléktermékek is - a takarmánytermő terület bővítése nélkül, tehát a meglévő tartalékok jobb kihasználásával érhetőek el. az ezzel kapcsolatos részletkérdéseket a debreceni tanácskozás első napján négy szekcióban vitatták meg a szakemberek, s az érdeklődésre jellemző, hogy 90 hozzászólás hangzott el.

a tanácskozás csütörtöki programjában témához kapcsolódó tapasztalatcserék és bemutatók szerepelnek. ezeket bácskiskun, békés, borsod, csongrád, hajdu-bihar és szolnok megye egyes kiváló nagyüzemeiben rendezik meg./mti/

16.13/a

U

1705

..-

- 24 -

bb.33. egy szerelem három éjszakája - kisinyovban és moszkvában - a madách színház a magyar dráma szemléjén

t me/tr/p pr di

1979. május 16.

szerdán elutazott a szovjetunióba a madách színház társulata, amely részt vesz a magyar dráma fesztiváljának zárórendezvényein. a csaknem 100 tagú együttes kéthetes vendégszereplésének első állomása kisinyov, ahol két előadást tartanak. május 17-én hubay-vas-ránki: egy szerelem három éjszakája című művét, május 18-án shakespeare: lóvátett lovagok című művét adják elő. másnap utaznak moszkvába, ahol ezekben a napokban zajlanak a fesztivál ünnepi előadásai. a szovjet fővárosban koncertműsorral mutatkoznak be május 21-én, a kgst palotában. az egy szerelem három éjszakáját és a lóvátett lovagokat két-két előadásban játsszák. a szovjet művészklubban részleteket adnak elő a színház reper-toárján levő darabokból.

a madách színházban ebben az időszakban, pontosabban május 18-tól három napon át, a veszprémi petőfi színház művészei vendégszerepelnek. shakespeare: machbeth, makrancos hölgy és tamási áron: énekes madár című művét szíjaltatják meg./mti/

..-

bb.35. e. szabó margit textilművész kiállítása

tóa/kz/p hgy

1979. május 16.

kiállítás nyílt szerdán a zalaegerszegi ifjúsági ház bemutatótermében: e. szabó margit textilművész képzicsomózással készült perzsa szőnyegek és rusztikus hatású gyapjú faliszőnyegek kerütek közönség elé. a modern lakásdíszítő elemek, főképpen a csomózás és a szövés ötvözetésével készült perzsa-szőnyegek színe és mintázata népművészeti hatásról árulkodik./mti/

..-

bb.36. a termelőség-egyesületek tapasztalatait értékelte a fejér megyei tanács vb

dáv/kz/p hgy

1979. május 16.

kedvező hatást gyakoroltak a mezőgazdasági termelésre, elősegítették a szakosodást, a termelési rendszerek elterjedését, valamint a korszerűbb gazdálkodást a termelőség-egyesületek által. állapította meg szerdán, székesfehérvárott megtartott ülésén a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága. a termelőség-egyesületek döntő többségében - az egyesületeket követően - olyan optimális üzemméretek alakultak ki, amelyek hosszútávon is biztosítják a korszerű technika, illetve a korszerű üzem-és munkaszervezési módszerek alkalmazását, s lehetővé teszik a hatékonyság növelését. a megyében 1960-1979 között százötvenháttal csökkent a szövetkezeti gazdaságok száma, s így jelenleg már mindössze hatvankettő működik a megyében. átlagosan háromezernatszáznyolcvan hektárt birtokolnak. korábban ezrötszáz hektár volt az átlagos földterületük./mti/

16.35/p

..-
-25-

U
1010

bb.34. új növény-és állatfajtákat ismert el az országos
mezőgazdasági fajtaminősítő tanács

dáv/a/kz/hgy

1979. május 16.

a hazai fajtaválasztékot gazdagító új rizs, bur-
gonya, kukorica, napraforgó, bab, paprika, paracsom, sárga-
dinnye, meggy, alma, kajszibarack, ribiszke, vöröshagyma és
disznóvénnyek, valamint állatfajták minősítéséről, forgalom-
bahozatálánkak, illetve köztenyésztésbe állításának engedélyezé-
séről, s a korszerűtlenné vált fajták minősítésének, illetve
forgalombahozatali engedélyének megszüntetéséről döntött szer-
dán - váncsa jénő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter-
helyettes elnökletével - tordason megtartott ülésén az or-
szágos mezőgazdasági fajtaminősítő tanács. az ülésen harminc
növényfajtát minősítettek, hetet forgalombahozatalra engedé-
lyeztek, tizenkét fajtát pedig töröltek a fajtajegyekből.

új, értéke fajtákkal gazdagodott a kukoricák válas-
téka: előzetes elismerést kapott a jó termőképességű, szilárd
száru szegedi tc 344, a bőtermő, négyvonalas szegedi dc 488
fajta és a martonvásári nemesítésű, a betegségekkel szemben
igen ellenálló, értékes, új fajtaival jelentkeztek a hazai burgo-
nyanemesítők; a sárgahéjú, sárgahusú szignál előzetes elismerést
kapott, a napraforgótermesztésben ezekben az években zajló faj-
taváltást segíti a szegedi nemesítésű gk 70 fajta, valamint a
forgalombahozatalra engedélyezett egy francia és két román hib-
rid, új babfajtákból válogathatnak a termesztők: előzetes elis-
merést kapott két fajta, s állami elismerésben részesült a ki-
tűnő nagykállói tarkabab, nyolc új, hazai nemesítésű zöldség
fajtát is minősítettek, ezek elsősorban a korszerű nagyüzemi
zöldségtermesztés választékát bővítik, ugyanis géppel betaka-
rithatók, s ipari feldolgozásra is alkalmasak, közülük kiemel-
kedően jó tulajdonságokkal rendelkezik első, géppel betaka-
ritható hazai étkezési paprikánk, az előzetes elismerést
nyert, gépi konzerv, elnevezésű fajta, kitűnő minőségű
pürét ad a hazai paradicsomválasztékot gazdagító első gépi be-
takarításra alkalmas fajtánk, a „kecskeméti 886”, amely
a tanácstól állami elismerést kapott, a gyümölcsfélék választé-
kát új, kiváló minőségű, exportra is alkalmas sárgadinnye, a
„tényi csereshéjú”, gazdagítja a nyomódásra az ed-
digi fajtáknál kevésbé érzékeny, ezért nagyobb biztonsággal szál-
lítható új almafajtánk, a naményi jonathán, amelynek íze, zamata
hasonló a jonathánéhoz, s értékét kiváló színeződése adja.
/folyt.köv./ \sqrt{m} sc 550 fajta, hosszú szünet után a betegségekkel
16.39/a szemben ellenálló, a 20 a

- 25 -

UG
1415

bb.34./ új növény-.....folyt./-a

a nálunk igen népszerű pándy meggyénél korábban érik a kimagasló
tulajdonságokkal rendelkező érdi bőtermő fajta, a-
mely konzerv- és hűtőipari feldolgozásra is alkalmas, s álla-
mi elismerést kapott. új pirosribiszke és rózsakajszi faj-
ta is gazdagítja a hazai gyümölcsválasztékot.

köztenyésztésre engedélyezte a tanács a holstein-
friz tejelő típusú szarvasmarhafajtát, s állami elismerést kapott a
hazai nemesítésű, babati májhibrid, lud./mti/

-.-

bb.37. a gépjárművezetői vizsga korszerűsítését javasolja
a tolna megyei tanács vb

blb/kz/mné/a/hgy

1979. május 16.

a gépjárművezetői vizsga korszerűsítése, továbbá a köz-
lekedési ismeretek óvodai, általános-és középiskolai oktatásá-
nak kötelezővé tétele mellett foglalt állást szerdán szek-
szárdon megtartott ülésén a tolna megyei tanács végrehajtó bizott-
sága. a közlekedési morál kialakítása, elmélyítése érdekében
a testület sürgette azt is, hogy a vállalatokra is terjesszék
ki a rendszeres felvilágosító, nevelő munkát. a közúti közleke-
dés helyzetével foglalkozó ülésen a továbbiakban elmondták,
hogy az idén tovább növekedett a megyében a közúti balesetek
száma. az okok közt első helyen a gyorsajtás áll, és, saj-
nos egyre több balesetet követnek el ittas állapotban.

a vb elismerését fejezte ki az alig két éve műkö-
dő közlekedésbiztonsági tanács megyei és járási aktivistái-
nak. az ő közreműködésével rendeztek az elmúlt évben uttorók
számára közlekedési szaktábort, s ez olyan sikeres volt, hogy
a jövőben rendszeresítik. a megyében két községi és tíz óvodai
közlekedési-és játszópark épült társadalmi összefogással.

az ülés felszólalói a nevelő munka kiterjesztésén,
hatékonyságának növelése mellett adminisztratív intézkedéseket is
sürgettek a felelőtlen magatartású gépkocsivezetők ellen.
/mti/

16.47/a

- 27 -

1420

bb.38- országos oktatási tanácskozás a kertészeti egyetemen

t dg/pá/pr/p hgy

1979. május 16.

az új tanév legjelentősebb oktatáspolitikai eseménye az új gimnáziumi tantervek bevezetése lesz - mondotta hanga mária oktatási miniszterhelyettes szerdán, a kertészeti egyetemen megtartott országos oktatási tanácskozáson. a közoktatás országos, valamint megyei párt, állami és szakszervezeti vezetői polinszky károly miniszter elnökletével a befejezéséhez közeledő tanév tapasztalatait és az új oktatási év legfontosabb feladatait tekintették át.

hanga mária beszédében utalt arra, hogy a jelenlegi tanév különleges helyet foglal el nevelésügyünk felszabadulás utáni történetében. 1978. szeptemberében új középiskolatispus: a szakmunkásképzési célú szakközépiskola kezdte meg működését, az általános iskolákban pedig megkezdődött az új nevelési-oktatási tervek folyamatos bevezetése. a minisztérium ezért a tanév folyamán különös figyelemmel kísérte az iskolai munkát és a tapasztalatok szerint színvonalasabb oktatómunka, tudatosabb és eredményesebb a nevelés.

a most befejeződött tanév egyik fő jellemzője, hogy a nevelői közösségekben a korábbinál több szó esett a pedagógiai gyakorlat kérdéseiről, feltételeiről, lehetőségeiről. tovább kell azonban tudatosodnia a pedagógusokban - és a szülőkben is - , hogy a nevelés komplex folyamat. azaz nem szigetelődhet el egymástól világnézet és magatartás, munka és fegyelem, jog és kötelesség, közösség és egyén, tanulás és közéletiség, kultúra és szórakozás. az iskolának fokoznia kell a szülői házzal is az együttműködést.

a miniszterhelyettes emlékeztetett arra, hogy az általános iskolai tantervek bevezetését fokozott várakozás és több helyen bizonytalanság, aggodalom előzte meg, az eredmények láttán azonban oldódtak a feszültségek. a korábbinál jobb például az elsősök olvasási és íráskészsége, s az esetekénti gyengébb eredmények is több tudást takarnak, mint a régebbi elsősöknek. hasonlóak a tapasztalatok az első osztályos matematika tanításban is. az idei tanévben vált általánossá az általános iskolákban a 11 napos munkarend is, s az intézkedés a tanulók, a szülők és a pedagógusok körében egyaránt kedvező fogadtatásra talált.

/folyt köv./

16.50/p

1811 J6

-28-

bb.38./országos....folyt/p

részletesen foglalkozott hanga mária a tankötelezettségi törvény végrehajtásának alakulásával. elmondotta: a hatévesek 96,2 százaléka tanul az általános iskolai első osztályokban, s bár az iskolaérettség miatti felmentések száma az elmúlt évhez képest csökkent, a helyzet még mindig nem megnyugtató. tavaly iskolaéretlenség miatt 3000 gyermeket mentettek fel, további kétezer hatéves gyermek sorsa pedig ismeretlen az illetékesek előtt. felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőben az iskolaérettség eldöntése még gondosabb mérlegelést kíván; s gondoskodni kell arról is, hogy a felmentett tanulók is megfelelő iskolai előkészítést kapjanak. további gond, hogy viszonylag magas a tanévet vesztők száma is, különösen az első osztályosok közül ismételnék sokan tanévet.

az új tantervek egyik jelentős vonása, hogy az 1981-82-es tanévtől már az általános iskola negyedik osztályán megkezdődik az orosz nyelv oktatása, s a felkészülést már a jövő tanévben meg kell kezdeni. arra kell törekedni, hogy a nyelvet lehetőleg mindenütt orosz nyelv szakos tanárok, vagy orosz nyelvi szak kollégiumot végzett tanítók ismertessék meg a kisdiákokkal.

az érdeklődés középpontjában áll a szeptembertől életbe lépő új gimnáziumi tanterv, amely egyben a fakultatív rendszerű tanítás kiépítésének is a kezdete. a tanterv az általános iskola eredményeire építve, azt folytatva, kiegészítve és elmélyítve elsősorban általános műveléssel valósítja meg a gimnázium célját: a szocialista ember sokoldalú formálását.

- azt várjuk, hogy a megújult gimnázium képessé teszi a növendékeket a felsőfoku továbbtanulásra, a tovább nem tanulókat pedig segíti a társadalmi munkamegosztásban való elhelyezkedésben - hangsúlyozta hanga mária.

ugyancsak szeptembertől lehetővé válik a 11 napos munkarend bevezetése azokban a gimnáziumokban, ahol azt igénylik és a feltételek adottak. az 1980-81-es tanévtől pedig már valamennyi gimnáziumban általános lesz a kéthetenkénti szabad szombat. ezzel együtt a minisztérium bővíti a szakközépiskolákban és a szakmunkásképző intézetekben is az ilyen jellegű kísérleteket. természetesen a 11 napos tanítási ciklushoz igazodik a gimnáziumokhoz kapcsolódó diákotthonok működése is.

/folyt köv./

16.55/p

1811 J6

-29-

bb.38./országos....2.folyt/p

az iskola megújítását szolgáló intézkedések - köztük az új tantervek nyomán korszerűbbé vált, válik az oktatás, bár messze-
menő következtetések levonásához az eltelt időszak még kevés -
mondották a vitában felszólalók. felhívták a figyelmet arra, hogy
még többet kell törődni a gyermekek nevelésével, mert sokhe-
lyütt céljainktól idegen divathóbortok terjednek, sok fiatal
beszédmodorára, viselkedésére az érdesség a jellemző. nagyobb
gondot kell fordítani a pályairányításra, a mai eredményekkel ma-
guk a pedagógusok is elégedetlenek. többen szóltak a pályakezdő
nevelők gondjairól, mindenekelőtt az oktató-nevelő munkában ese-
tenként jelentkező bizonytalanságokról. külön kis vita alakult
ki a bölcsészhallgatók elhelyezkedéséről. az egyetemeken keves-
lik a tanácsok által kiírt álláshelyeket, ugyanakkor a meghirde-
tett állásokra sem akadt minden esetben jelentkező. hol vannak
hát a végzős bölcsészhallgatók? - hangozott el a kérdés a tanács-
kozáson./mti/

-. -

bb.39. öntöznek a kislalföldön, a duna völgyében

bam/ká/a/hgy

1979. május 16.

a hirtelen beköszöntött száraz időjárás hatására
magnövekedett a mezőgazdasági üzemek vizigénye. a dunamenti
regionális vízmű-és vízgazdálkodási vállalat öntözőberendezé-
sei szerdán ismét dolgozni kezdtek. győr térségében a veszkhény-
tordosamenti termelőszövetkezet a lökös-csatornából juttat
réjjeire frissítő vizet, a farádi tisz hét berendezéssel kezd-
te meg intenzív gyepterületeinek öntözését. a duna-völgyi ön-
tözőrendszer fajszi nyomásközpontjában 10 órás üzemben, má-
sodpercenként 180 literes kapacitással dolgoznak a gépek. az
atsónémedi öntözőfürtről a lucerna és a buza állapotát
javítják a mesterséges csapadékkal.

a dunamenti regionális vízmű és vízgazdálkodási
vállalat eddig mintegy 1900 hektár területet öntözött meg, s a
termelőkkel az idén csaknem 39 ezer hektárra kötött öntözési
megállapodást./mti/

-. -

17.05/a

18²⁵ UG

-30-

bb.42. tudományos-technikai uttörőszemle -dijkiosztó ünnepség
a iii.kerületi uttörőházban

t da/pr/p hgy

1979. május 16.

a tudományos-technikai uttörőszemle budapesti döntőjének
dijkiosztó ünnepségét rendezték meg szerdán a iii.kerületi
uttörőházban. a fővárosi versenyen mintegy 6-7 ezer pirosnyak-
kendős pajtás vett részt, négy kategóriában - természetkutató,
társadalomkutató, technikus és orosz nyelv-mérték össze tudá-
sukat. ez utóbbit külön hirdették meg az általános, az orosz
tagozatos és az orosz anyanyelvű gyerekeknek. a döntőben - ka-
tegóriánként - 22-22 első, második és harmadik hely talált
gazdára.

a szemle lehetőséget adott a pajtásoknak beszédkézsze-
gük fejlesztésére, sajátos ötleteik megvalósítására, a játé-
kos és mégis komoly munkára. segítséget nyújtott a pályaválasz-
tásban is, hiszen a különböző kategóriák és a különböző fela-
datok - meseírás, modellezőbemutató, barkácsmunkák, rövid mű-
sorok összeállítása stb.- elvégzése során a gyerekek megismer-
tek, megkedveltek egy-egy szakmát.

az okleveleket és az ezzel járó pénzjutalmat varsch
endréné, a magyar uttörők szövetsége budapesti elnökségének
titkára adta át./mti/

-. -

bb.40. kihirdették a tit jubileumi pályázatának eredményét

t kj/mm/pr/p hgy

1979. május 16.

a tit józsef attila szabadegyetemének negyedszázados
jubileumára meghirdetett pályázat eredményét szerdán ünnepé-
lyes keretek között hirdették ki a kossuth klubban. a fel-
hívásra összesen 80 -23 előadói és 57 hallgatói - dolgozat
érkezett be a szabadegyetem titkárságára.

mint kurcz györgy, a tit budapesti szervezeté-
nek titkára a díjak átadásakor hangsúlyozta: - az előadói
pályamunkákban alaposan kidolgozott, a szabadegyetem program-
ját gazdagító tematikák és a hallgatósságot aktivizáló, az isme-
retüket hatékonyan feldolgozó foglalkozásokra, szemléltető mód-
szerekre vonatkozó javaslatok szerepelnek. a hallgatói dolgo-
zatok szinte mindegyike kifejezte, hogy a szabadegyetem milyen
nagy mértékben nyújt lehetőséget az iskolán kívüli művelődésre,
az önképzésre, a tartalmas életvitelre.

/folyt köv./
17.40/p

-31-

18³⁰ UG

bb.40/ kihirdették....folyt/p

az előadói pályázók közül az első díjat tihanyi lászló nyerte „a szabadegyetemi tudományos ismeretterjesztés tapasztalatai, fejlesztésének utjai, . című dolgozatáért, a hallgatói pályamunkák közül töreki mártáét ítélte a zsűri a legszínvonalasabbnak.

a művelődésszociológiai szempontból is figyelemre méltó irásokból a tit budapesti szervezete kiadványt jelentet meg a közeljövőben./..N /

-. -

bb.41. magyar-vietnami baráti találkozó az országos béketanácsnál

t ma/pá/p hgy

1979. május 16.

a világbékéért küzdő vietnami bizottság küldöttségének tagjai szerdán a hazafias népfront országos tanácsának székházában baráti találkozóon vettek részt. a tran hoai nam, a világbékéért küzdő vietnami bizottság elnökségének tagja, abszolidaritási bizottság főtitkára vezette delegációt harmati sándor, az országos béketanács alelnöke, a magyar szolidaritási bizottság elnöke köszöntötte. a baráti találkozó magyar résztvevői, a társadalmi-, tömeg- és rétegszervezetek, valamint csepel, budafok, kelenföld, zugló dolgozó kollektíváinak képviselői vírágokkal és ajándékokkal kedveskedtek a vietnami vendégeknek.

- a „veled vagyunk vietnam, jelszó a magyar nép változatlan, eltökélt szolidaritását jelzi- hangsúlyozta a baráti találkozóon felszólaló sebestyén nándorné, az országos béketanács elnöke. a béke és barátsági hónap rendezvényein társadalmunk legkülönbözőbb rétegei emelik fel szavukat a béke, a haladás, a leszerelés mellett. a nagygyűléseken, a baráti találkozókon, az üzemi rendezvényeken tiz és tizezrek biztosították változatlan együttérzésükről, támogatásukról a függetlenség, a területi szuverenitás megőrzéséért, a békés építőmunka jogáért küzdő vietnami népet.

tran hoai nam meghatott szavakkal szólt a küldöttség magyarországi tapasztalatairól, a forró hangulatu szolidaritási gyűlésekről, amelyeken a vietnami endégek is résztvettek. a békét ógajtó testvéri vietnami nép köszönetét tolmácsolta azért a magyar támogatásért, amely a kínai agresszorok elleni küzdelemhez további erőt adott. hangsúlyozta, hogy -a vietnamot ért más agressziókhöz hasonlóan - a kínai hegemonista törekvések elleni küzdelemben is hosszú, diplomáciai, katonai és politikai harcra kell számítani, s ezt a harcot a vszk népe hazája védelmében tántoríthatatlanul vívja.

/folyt köv./
17.50/p

-32-

♣ vietnami
♣ és barátsági

bb.41./ magyar-vietnami....folyt/p

a baráti beszélgetésen a vállalatok, üzemek jelenlevő képviselői, szocialista brigádvezetők és tagok tájékoztatták a vendégeket a szolidaritási munka tapasztalatairól, felidézve az összefogás, az együttérzés szép példáit. a küldöttség tagjai, nguyen van thi, a vietnami néphadsereg hadnagya és pham cong tu őrmester az országvédő küzdelemről beszélt. hangsúlyozták: minden agresszornak a vietnami nép legteljesebb ellenállásával, a szocialistá országok testvéri szolidaritásával, vereséggel kell számolnia.

a baráti találkozó befejezéseként kovács béla, az országos béketanács főtitkára tran hoai namnak, nguyen van thinek és pham cong tunak az obt kitüntető jelvényét nyújtotta át./mti/

-. -

bb.43. egy köbméter vízből 200 kiló hal - befejeződött a haltenyésztési kutatás fejlesztését célzó hazai fao program

bty-st/mné/a/hgy

1979. május 16.

a haltenyésztéssel kapcsolatos kutatások fejlesztését célzó öt éves fao-program záróaktusa szerdán zajlott le szarvason a haltenyésztési kutató intézetben. ekkor adták át a program keretében létesített tőrendszert, s ezzel elkészültek az ensz élelmezési és mezőgazdasági szervezetének támogatásával épített létesítmények.

az ünnepélyes alkalomra az intézetbe érkezett kenneth c. lucas, a fao vezérigazgató helyettese, valamint lakatos tibor mém miniszterhelyettes. a vendégeket csávás imre, a fao program magyarországi igazgatója tájékoztatta arról a munkáról, amelyet a magyar haltenyésztési kutatók külföldi szakemberekkel közösen végeztek a fao félmililió dolláros támogatásának és a magyar kormány által biztosított 6 millió dollárral egyenértékű forint összegnek a felhasználásával.

a program keretében megépült egy korszerű központi laboratórium, amelyben helyet kaptak a jórészt fao forrásokból beszerzett korszerű műszerek. itt valamennyi fontosabb halkutatási tudományágban eredményes munkát végezhetnek az intézet munkatársai és a tanulmányu tra érkező külföldi szakemberek.

/folyt.köv./

18.45/a

- 33 -

18.30 UG

18.30

bb.43./ egy köbméter.....folyt./-a

felépült a kísérleti haltápüzem, amely az országban egyedül képes gazdaságosabban felhasználható és nem vízszennyező hatású haltápot előállítani. a haltápüzem kapacitása óránként másfél tonna, tehát a nagytavakban folyó kísérletekhez is elegendő, s biztosítja a haltápot az intézettel együttműködő halgazdaságok nagyüzemi kísérleteihez is.

a program keretében épült harmadik alapvető kutatási létesítmény a recirkulációs rendszerű halnevelő üzem. ebben a víz állandó hőmérsékleten zárt rendszerben cirkulál, tehát egész évben felhasználható a kutató, illetve tenyésztési munkára. ezt a rendszert a magyar kutatók dolgozták ki és alkalmazták először. a jelentősége abban van, hogy olyan helyen is felépíthető és üzemeltethető, ahol sem folyó, sem tó nincs, mivel fenntartásához egy bővizű kut elegendő. a rendszer alkalmazása a halászattal nem rendelkező fejlődő országokban csökkentheti az élelmezési gondokat, s ezzel a fao programjának megvalósítását segíti. a recirkulációs rendszerű halneveléssel ugyanis egy köbméter medencé térfogatra számítva 150-200 kg halat lehet termelni évente. az intézetben létesített üzem annyi halat termel, mint egy 80 hektár területű halastó

a program eredményeként a szarvasi intézet az ország haltenyésztő gazdaságainak évente 1000-1500 nemesített ponty és növényevő anyahalat ad, s a tórendszer kettős hasznosításával további 22-23 ezer tenyészkaocsát a vizesforgó keretében a lecsapolt tófenéken termelt rizsvetőmag az ország szaporítóanyag szükségletének 30 százalékát biztosítja.

az ötéves fejlesztési program jelentőségét jól példázza, hogy már a tógazdaságokban egy hektár víz felületről átlagosan egy tonna halat termelnek, az intézet tavaiban évek óta a hektáronként három tonnát, a speciális kísérleti tavakban pedig átfolyóvízes módszerrel rekeszes haltartással hektáronként 30 tonnát.

a program megvalósítása során kidolgozott módszerek alkalmazásával és elterjesztésével megvalósítható, hogy az egy főre eső évi halfogyasztás, amely hazánkban alig éri el a 3 kilogrammot, néhány éven belül öt kg-ra emelkedhessen. /mti/

18.55/a

19 35 UG

- 34 -

bb.44. időjárásjelentés

a/hgy

1979. május 16.

a meteorológiai intézet jelenti május 16-án este:

meleg idő

előrejelzés az ország területére csütörtök estig:

nappali felhőképződés, a délutáni órákban a déli-délnyugati megyékben egy-két helyen zápor lehet. a többfelé élénk déli szelet főként a dunántúlon időnként erős, néhány helyen viharos lökések kísérlik. a legmagasabb nappali hőmérséklet 25 és 29 fok között lesz. /mti/

--

bb.45. a 22-es csapdája - magyarországi ősbemutató

t/me/gg/pr/a/hgy

1979. május 16.

világhírű amerikai regényből sajátos magyar produkció született a vigszínházban - kapás dezső színpadra állította jöseph heller a 22-es csapdája című regényének magyar színpadi változatát, amelyet kern andrás írt. az eredeti amerikai dramatizálás a szerző műve, korántsem olyan megrázó, mint a magyarországon is népszerű regény. ezért kern andrás a regény és a színpadi mű alapján egy másik forgatókönyvet írt - három évi munkával. a háborút szatirizálta sok humorral, poénnal, de ugyanolyan élesen, mint a regény.

ezt a megrázó és nevettező, abszurd művet jelentette meg a társulat szokatlan eszközökkel, csupasz színpadon. néhány vashordó és két villamostargonca a díszlet, ezek segítségével alakítják ki az összes szintereket. hangeffektusok idézik a bombázást és a háború más borzalmait. a bombázó tisztet, aki életben akar maradni kern andrás személyesítette meg a szerdai bemutaton. az előléptetésre, az anyagi javakra pályázó tisztet az orvos, a nővét, az örgasszony's más figura szerepét - többek között szilágyi tiber és temessy hédi, szombathy gyula, balázs péter, kozák lászló, szatmári istván, gálffy lászló, maszlay istván, hernádi judit játssza. /mti/

--

19.04/a

- 35 -

UG

bb.46. befejeződött a móríc zsigmond drámáival foglalkozó tanácskozás

kal/kz/mné/a/hgy

1979. május 16.

szerdán befejeződött a móríc zsigmond drámáinak sajátosságaival, a magyar drámairodalomban betöltött helyével és szerepével foglalkozó nyiregyházi országos tanácskozás. a móríc centenárium jegyében rendezett eszmecsere drámaírók, kritikusok, irodalomkutatók és színházi rendezők vettek részt. a záróünnepségen gyuró imre, a szabolcs-szatmár megyei tanács elnökhelyettese átadta a szabolcs-szatmár megyei tanács emlékbizottság plakettjét azoknak a kutatóknak, irodalomtudósoknak, akik a leghatásosabban népszerűsítették móríc munkásságát, a kilenc kitüntetett között van nagy péter akadémikus, móríc virág író és maróti lajos józsef attila-dijas író.

ugyancsak szerdán ért véget a móríc drámáival foglalkozó tanácskozáshoz kapcsolódó színházi napok eseménysorozata. három este két társulat - a kaposvári csiky gergely és a budapesti nemzeti színház művészei - mutatták be nyiregyháza színházában móríc egy-egy drámai alkotását. a kaposváriak a rokonokat, a nemzeti pedig a nem élhetek muzsikaszó nélkül című vizgjátékot állították színpadra. /mti/

-.-

bb.47. sfischer annie hangversenye orosz lányban

ber-st/mné/a/hgy

1979. május 16.

sfischer annie zongoraművésznő adott nagyszerű hangversenyt szerdán az orosz lány városi művelődési központban. ezzel a koncerttel befejeződött a városban az idei hangversenyévad. az idén megtartott 12 hangverseny közül különösen nagy sikert aratott perényi miklós gordonkaestje, a wroclaw-i szimfónikus zenekar és a budapesti máv szimfónikusok fellépése. az idei hangversenyeknek több mint 4000 hallgatója volt. a város nyári zenei programján a zenélő udvar koncertjei szerepelnek. /mti/

-.-

19.10/a

- 36 -

1980 UG

bb. 48. Légügyi küldöttség utazott bagdadba

1 kf/z um pp hgy

1979. május 16.

megindult a menetrendszerű légitforgalom budapest-bagdad között. az új járat ünnepélyes megnyitása alkalmából szerdán urbán lajos közlekedés- és postaügyi államtitkár vezetésével légügyi küldöttség utazott az iraki köztársaságba. /miniszterium/

x x x

a malév ma 270 számú járata hetenként egyszer közlekedik, a menetrend szerint 18.50 órakor indul a gép budapestről athénon keresztül bagdadba, ahonnan csütörtökön 7.45 órakor érkezik vissza a ferihegyi repülőtérre.

az iraki köztársasággal 1961 óta van érvényes légügyi egyezményünk. eddig az iraqi airways bonyolította le személyforgalmat, heti egy járattal bagdadból budapesten keresztül berlinbe, a malév korábban csak árut fuvarozott bagdadba, tavaly például 231 járatot indított a babilnai mezőgazdasági kombinát tojás, csibe és jérce szállítmányaival.

a malév jó kapcsolatot teremtett a partner légitársasággal, kölcsönösen tartanak fenn képviselőket a két fővárosban, tavaly felújították a gépek földi kiszolgálására vonatkozó szerződésüket is.

az új menetrendszerű járat - amely kuvait után a második a térségben - bővíti az utazási lehetőségeket a perzsa-öböl államaiba. /mti/

bb.49. a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb.41.sz. hírünk /magyar-vietnami....// folytatása első bekezdésének 4. sorától /a küldöttség tagjai....// a bekezdés végéig, a szöveget visszavonjuk. a folytatás második bekezdésének második sorában a szöveg helyesen:

....tran hoai namnak valamint nguyen van thinek és pham cong tunak a vietnami néphadsereg tagjainak az obt kitüntetett jelvényét... stb.

/mti/
20.20/p

to 40 - UG

-.-

-37-

a belföldi főszerkesztőség hireinke jegyzéke 14.00 órától
zárásig

a/hgy

1979. május 16.

24. szegedi szabadtéri játékok
25. a magyar híradástechnikai egyesülés.
26. gyenes andrás
27. üdvözlő távirat
28. az ellenállók nemzetközi szövetsége
29. sajtótáj. a csehszlovák kulturában
30. pajzs-79,
31. metripod
32. országos tanácskozás debrecenben
33. madách színház
34. új növény-és állatfajták 13. sz. /av./
35. e. szabó margit
36. fejér megyei tanács vb
37. gépjárművezetői vizsga korszerűsítése
38. országos oktatási tanácskozás
39. öntöznek a kisalföldön
40. tit jubileumi pályázat
41. magyar-vietnami baráti találkozó 14. sz. /av./
42. tudományos-technikai uttörőszemle
43. haltenyésztési kutatás
44. időjárásjelentés
45. 22-es csapdája
46. mórlicz zsigmond drámái
47. fischer annie hangversenye
48. légügyi küldöttség utazott bagdadba 15. sz. /av./
49. szerk. figyelmébe // 41-re/
50. hírjegyzék

21.00/a

- 38 -

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: dosztányi imre
halasi györgy

1930-15

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1979. május 17. c s ü t ö r t ö k

bb.1. diagnoszt, balaton, inferon - medicor műszerek az ür-3
kutatás szolgálatában

i/sz/gg/pp/a/hgy

1979. május 17.

a medicor művek kutatógárdája az elmúlt hónapokban, három olyan műszert fejlesztett ki, az interkozmosz program keretében, amelyek könnyebbé teszik az űrhajósok munkáját, rendszeresen figyelemmel kísérik az űrhajósok egészségi állapotát, egyszóval az eddigeknél megbízhatóbb adatokat szolgáltatnak az űrhajósok biztonságára érdekében.

a táskadiagnosztikai készülékek már jól ismertek a hazai rendelőintézetekben és keresett exportcikké váltak. a medicor szakemberei ezt tovább fejlesztve diagnoszt néven kialakították az űrhajósok vizsgálatához használható speciális berendezést. ezt a műszert nem viszik magukkal, mégis szorosan kapcsolódik az űrprogramhoz, hiszen közvetlenül a felszállás előtt, majd földetérés után ezzel mérik az űrhajósok egészségi, fizikai állapotának néhány fontos jellemzőjét: reagáló képességét, vérnyomását, hőmérsékletét, szív-érrendszeri állapotát, a test vérellátását, a légzőszervek működését. e speciális táskadiagnosztikai berendezéssel az első vizsgálatokat dr. hideg sándor orvos-alezredes végzi majd el a közös magyar-szovjet űrutazás során.
/folyt.köv./

- 1 -

UG